

Foto/autortehnika: Helēna NUKŠA-HOFMANE [ASV]
SAPYNS /TĀVA SĀTA 1991 [27,6 X 20,8 cm]

Sadarbībā ar Latvijas Fotogrāfijas muzeju
atbalsta sia "J. Vītiņš un kompanjoni"
"ACD – Fotoforma"

Latvijas Akadēmiskā bibliotēka

izstāde

Tālās gaismas

Helēna NUKŠA-HOFMANE
Dace MARGA
[ASV]

FOTOGRĀFIJAS

Foto/cibahrom: Dace MARGA [ASV]
KOMPOZĪCIJA AR GAISMU #2 1990 [32,0 X 48,0 cm]

30.01. – 02.05.2003.
Rūpniecības iela 10, Rīga

Gaismasspēja

Starp tiem latviešiem, kurus kara ceļi aizveda svešumā, ir ne mazums mākslinieku. Daudzi ar darbošanos mākslā un daiļamatniecībā stimulēja savu latvisko pašapziņu un centās uzturēt latvisko dzīves ziņu tautiešu kopienās. Šo aktīvo cilvēku starpā nav visai daudz fotogrāfu – tikai pārdesmit fotomākslinieku. Latvijas kultūras ceļu izpētei tādēļ jo nozīmīgāka ir saskarsme ar tām personībām, kuras izvēlējušās šķietami demokrātisko un it kā viegli pieejamo fotogrāfiju savai pašizteiksmei.

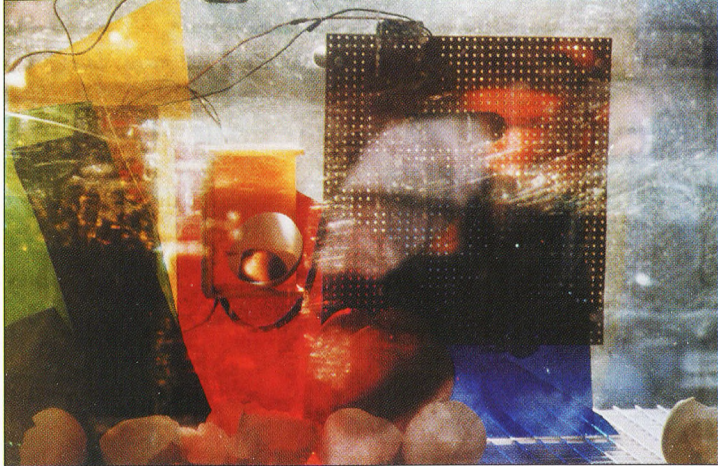
Fotogrāfijas vizuālā valoda pēc savas dabas ir pārnacionāla. Varbūt tādēļ tikai reto latviešu censoni tālajās mītnes zemēs tā piesaistījusi kā komunikāciju iespēja. Zināma iekapsulēšanās kopienas sabiedrībā un bailes pazaudēt literāro valodu uzbūvēja arī dažas barjeras pret pasaules kultūras apriti.

Fotogrāfijas laukā vienmēr ir pastāvējusi milzīga konkurence, un kopš XX gadsimta vidus tā viennozīmīgi ir starptautiska. Pieteikt sevi kā fotomākslinieku ASV neizbēgami nozīmē pieteikt sevi lielajam maratonam, kurā tavai etniskās izcelsmes niansei nav nekādas nozīmes. Tādēļ divu latviešu izcelsmes mākslinieču rosība ne tikai ASV latviešu kopienā mākslas izstādēs piesaistīja īpašu Latvijas Fotogrāfijas muzeja uzmanību.

Helēna Nukša-Hofmane savu papildizglītību mākslā virzījusi kādas ļoti specifiskas fototehnoloģijas apgūšanai. *Gumi arabikum* novilkumu poētiskums iekodēts jau to materiālā. Helēna šīs iespējas veiksmīgi izmanto, lai izteiktu savu skumjo prieku par sastapšanos ar Latviju pēc gandrīz pusgadsimta prombūtnes. Bērnības vīzijas, protams, vienmēr ir gaišākas un reljefāk iezīmētas par zināšanu ietekmētu poēziju. Helēna saskarsmi cenšas emocionāli apjēgt. Šī apjēguma zīmes un kolorīts ir pārņests uz fotodarbu lapām. Gan izcelotās biogrāfijai, gan neviltojai, kompleksu nenomocītai emocionālai reakcijai ir būtiska nozīme šajā autorkolekcijas "Pārņākšana" daļā.

Daces Margas darbi bija pamanāmi latviešu saietu izstādēs ar spilgtu izteiksmes rokrakstu un pārliecinošu savas darbības motivāciju. Viņa nekautrējās akcentēt darba pašvērtības prioritāti un nekošetēja ar latviskuma simboliem. Formas pakļaušana kompozīcijai, krāsu laukumu sakārtošana estētiskā mērķniecībā izcēla Daces galveno autorkolekciju "Kompozīcijas ar gaismu". To raksturo arī pastāvīga autore izvēlētais "priekšmetu pasaules" marginālā klātbūtne – lietas, kurām mēs nepievēršam uzmanību un kuras mūsu iztēlē ir nedaudz aizplūvurotas tieši pieraduma dēļ. Profesionalitāti apliecina attēlu absolūtā dokumentalitāte. Dace Marga ir mācējusi atrast to mentālo līdzsvaru, kurš nodrošina mākslinieka brīvību jebkurā sabiedrībā un garīgo tuvinu nacionālajai kultūrai.

Kaut arī interešu virzieni ir atšķirīgi, abas ASV dzīvojošās fotogrāfes vieno atbildīga attieksme pret mākslinieciskās izteiksmes instrumentu, pret fotogrāfiju un tēlu, kuram viņas dod patstāvīgas dzīves iespēju kultūras telpā. Izstādē nedaudz romantikas tādēļ, ka fiziski šīs foto gaismiņas patiesi atrodas tālu. Nedaudz skarbuma tādēļ, ka tālo gaismu lietošana uzliek atbildību. Atbildīga gaismasspēja rosināja izstādes kopējā nosaukuma izvēli un stiprināja pārliecību to piedāvāt Rīgas skatītājiem akadēmiskā vidē.

Foto/cibahrom:
Dace MARGA [ASV]
KOMPOZICIJA AR GAISMU #29
1991 [32,0 X 48,0 cm]

Foto/cibahrom:
Dace MARGA [ASV]
KOMPOZICIJA AR GAISMU #28
1992 [32,0 X 48,0 cm]

Foto/cibahrom:
Dace MARGA [ASV]
KOMPOZICIJA AR GAISMU #7
1990 [32,0 X 48,0 cm]

Foto/autortechnika:
Helēna NUKŠA-HOFMANE [ASV]
MATILDE ČERPA
1975 [16,0 X 23,2 cm]

Foto/autortechnika:
Helēna NUKŠA-HOFMANE [ASV]
PARNĀKŠANA I
1980 [30,0 X 20,0 cm]

Foto/autortechnika:
Helēna NUKŠA-HOFMANE [ASV]
VACTĀVA FELIKSA MĀJA
1991/1992 [20,2 X 26,4 cm]

Helēna NUKŠA-HOFMANE

Dzimis 1931. gada 17. jūnijā, Pildas pagastā, Latvijā. Dzīvo Losandželosā, ASV.

Studijas

Kalifornijas Universitātes vakara kursi, Losandželosa, ASV

Fotogrāfijas kurss, vadītāji lektori: Roberts Heinekens, Donalds Čipenfilds, Edmunds Teske

Fotokulptūras kurss, vadītājs lektors: Stans Moks

Gumijas dihromāta process, vadītājs lektors: Tods Vokers

Personālizstādes

1967 Aperture Gallery, Dienvidlaguna, Kalifornija, ASV (*Kopā ar Gail Grover*)

1968 Borsodis, Goleta, Kalifornija, ASV (*Kopā ar Gail Grover*)

1968 "Arts in Congress", Goleta, Kalifornija, ASV

1968 "Prērijas mākslas festivāls", Pierre, Dienviddakota, ASV

1969 La Casa Vieja Gallery, Downey, Kalifornija, ASV

1972 "Photography", (*Kopā ar Jāni Kreicbergu un Robertu Jaskovski*),

Hazel Sanford Gallery, Clarion State College, Klariona, Pensilvānija, ASV

1972 Gallery West, Mendocino, Kalifornija, ASV

1973 Patterson Library Art Gallery, Vestfilda, Ņujorka, ASV

1973 "Jaunatnes festivāls", Keļne, Vācija

1979 Los Angeles Photography Center, Losandželosa, Kalifornija, ASV

1987 Latviešu studiju centrs, Rietummičiganas Universitāte, Kalamazū, ASV

1991 Ludzas Novadpētniecības muzejs, Mežvidi, Pilda, Latvija

1992 Latgales Kultūrvēstures muzejs, Rēzekne, Latvija

1994 "Pārnākšana", Latvijas Fotogrāfijas muzejs, Rīga, Latvija

2002 "Tālās gaismas", (*kopā ar Daci Margu*), Liepājas vēstures un mākslas muzejs, Liepāja, Latvija

2003 "Tālās gaismas", (*kopā ar Daci Margu*), Latvijas Akadēmiskā bibliotēka, Rīga, Latvija

Grupu izstādes

1967 Downey Art Museum 10th Art Unlimited, Downey, Kalifornija, ASV

1968 Downey Art Museum 10th Art Unlimited, Downey, Kalifornija, ASV

1970 "70 Kalifornijas fotogrāfi", U.C.Davis, Oklendā muzejs, Pasadenas Mākslas muzejs Kalifornijā, Lasvegasa, Nevada, ASV

1971 "Fotogrāfijas biennāle", Fresno Arts Center, Fresno, Kalifornija, ASV

1974 "Attēli uz papīra", ceļojoša latviešu mākslinieku izstāde, ASV

1975 "Kalifornijas 1.fotogrāfiju izstāde", Laguna Beach Museum of Art, Lagunabiča, Kalifornija, ASV

1977 "Fiesta Des Artes", La Mirada, Kalifornija, ASV

1977 "Sieviete ar kameru", Rīga, Jelgava, Liepāja, Latvija

1977 "INTERPRESS", Maskava, PSRS

1978 "Baltijas fotoizstāde", Ukrainian Institute of America, Ņujorka, ASV

1982 Camervision Gallery, Losandželosa, Kalifornija, ASV

1987 Latviešu centrs "Garezers", Three Rivers, Mičigana, ASV

1989 Tobago

1991 "Mazo zemju un tautu fotogrāfi", Rīga, Latvija

1991 "Darbošanās ar gaismu", UP Gallery, University of Pittsburgh, Pensilvānija, ASV

1992 The Gallery of the Fine and Performing Arts Center, Catonsville community College, Baltimora, Merilenda, ASV

Līdzdalība sabiedriskās un profesionālās organizācijās

Losandželosas Fotoapvienība

Amerikas Fotoapvienība

Amerikas Sieviešu Fotoapvienība

Dace MARGA

Dzimusi Itsehoe, Vācijā, 1948. gada 20. jūlijā, uzaugusi Pensilvānijas Statā, ASV. Dzīvo Lansdale, PA/ASV.

Studijas

Temple Universitāte, B.A. grāds glezniecībā, Filadelfija/PA/ASV,
Filadelfijas mākslas koledža, Filadelfija/PA/ASV
Starptautiskā vasaras mākslas akadēmija, Zalcburga/Austrija
Mākslas studentu līga, Ņujorka/NY/ASV
Menas fotogrāfijas skola, Rokporta/MA/ASV
Fotogrāfijas centrs, Vudstoka/NY/ASV

Personālizstādes

1986 "Dabas motīvi", Queens koledža – Paul Klapper bibliotēka, Ņujorka/NY/ASV
1989 "Dabas motīvi", Beverinas Nometne, Kvekerstauna/PA/ASV
1997 "Kompozīcijas ar gaismu", Galerija "Day-Star", Pitsburga/PA/ASV
1997 "Kompozīcijas ar gaismu", Latvijas Fotogrāfijas muzejs, Rīga/Latvija
1997 "Kompozīcijas ar gaismu", Ventspils novada vēstures un mākslas muzejs, Ventspils/Latvija
1998 "Kompozīcijas ar gaismu", Valkas novadpētniecības muzejs, Valka/Latvija
1999 "Kompozīcijas ar gaismu", Klubs "Harmonija", Cēsis/Latvija
2000 "Kompozīcijas ar gaismu", Kultūras pils, Viesīte/Latvija
2002 "Tālās gaismas", (kopā ar Helēnu Nukšu-Hofmani), Liepājas vēstures un mākslas muzejs, Liepāja/Latvija
2003 "Tālās gaismas", (kopā ar Helēnu Nukšu-Hofmani), Latvijas Akadēmiskā bibliotēka, Rīga/Latvija

Grupu izstādes

1986 "Tree Women Behind the Lens", Sun Colors galerija, Norristauna/PA/ASV
1987 "Dabas motīvi", Bukskauntijas Ev. Luterāņu baznīca, Kvekerstauna/PA/ASV
1987 "Jaunrades simpozījs", Prinstonā/NJ/ASV
1989 "Jaunrades simpozījs", Prinstonā/NJ/ASV
1991 "Concerns for Light", Pitsburgas Universitāte, Pitsburga/PA/ASV
1992 "Concerns for Light", Katonsvilas koledža, Baltimora/MD/ASV
1992 "Desmitā ikgadējā izstāde - konkurss", Pleiades Gallery, SoHo, Ņujorka/NY/ASV
1992 "SoHo Starptautiskais Mākslas konkurss", Montserrat galerija, SoHo, Ņujorka/NY/ASV
1993 "Ņujorkas Latviešu Mākslinieku grupas izstāde", Lever House, Ņujorka/NY/ASV
1995 "Divu personu izstāde", Filadelfijas Latviešu biedrība, Filadelfija/PA/ASV
1995 "ALMA: Mūsdienu Amerikas latviešu māksla", International Images, Ltd., Sevikli/PA/ASV
1998 "2. Vispārējā latviešu mākslas izstāde", Mākslas muzejs "Arsenāls", Rīga/Latvija
1998 "Dzīves telpa", Latvijas Mākslinieku savienības galerija, Rīga/Latvija
1998 "Dzīves telpa", Kultūras pils, Viesīte/Latvija
1998 "Latvijas mūsdienu fotogrāfija", Slovensky rozhlas /Atrium, Bratislava/Slovākija
1998 "Latvijas mūsdienu fotogrāfija", Vilniaus fotografijos galeria, Viļņa/Lietuva
1999 "Sliksnis", Fotogrāfijas muzejs, Šauļi/Lietuva

Līdzdalība sabiedriskās un profesionālās organizācijās

Amerikas Latviešu Mākslinieku Apvienība